

Kærligheden er ligeglåd med alder

Hvad betyder det, når der er mange år mellem manden og kvinden i et parforhold? Og hvorfor tiltrækkes vi af en, der er meget yngre eller ældre end os selv? Det har vi spurgt parterapeuten Anne-Dorthe Davidsen om. Mød også Kristina, der er gift med en 25 år ældre mand, og Rikke, der har en 12 år yngre mand, og læs om de fordomme, de møder.

Af ANNETTE AGGERBECK soendag@soendag.dk
Foto: HANNE LOOP

HAN ER MERE ROLIG OG TÅLMODIG

De lærte hinanden at kende i den lokale roklub, hvor de begge var i bestyrelsen. I starten syntes Kristina Velsø, at Jens var en irriterende gammel mand, og de var uenige om mange ting, herunder hvordan klubben skulle drives. Alligevel opstod der et venskab mellem Kristina og Jens, der er 25 år ældre end hende. Og da Kristinas daværende mand svævede mellem liv og død i halvandet års tid efter at have fået en blodprop i hjertet, stillede Jens op for Kristina.

- Jens kom cyklende til hospitalet den aften, min mand fik en blodprop. Jens var den af mine venner, som var

der for mig og mine to små børn hele tiden. Venskabet udviklede sig til forelskelse og kærlighed, fortæller Kristina Velsø, der har været sammen med Jens i fem år.

At Jens med sine 70 år er hele 25 år ældre end Kristina på 45 år, er helt naturligt for hende. Kristina er nemlig vant til ældre mænd, idet hendes eksmand er 29 år ældre end hende. Da hun mødte ham, var hun kun 18 år, og han 50 år.

- Da jeg mødte min første mand, oplevede jeg ham som en mand med styr på livet. Han var veletableret, havde et godt job og et godt sted at bo. Jeg faldt for, at han havde et stabilt liv, og at jeg ikke behøvede at tænke over, hvor vi skulle ►

Kristina er
45 år, og Jens
er 70 år
– aldersforskel
25 år.

bo osv. Det var nemt at glide ind i en hverdag med ham. Han virkede desuden ikke gammel og gik meget mere i byen, end jeg gjorde, fortæller Kristina.

Selv om Kristina har været vant til stor aldersforskel i sit ægteskab, skræmte det hende alligevel lidt i starten, at Jens også er så meget ældre end hende.

– Jeg syntes, han var for gammel, for jeg ville ikke have en ældre mand, der kunne risikere at blive alvorligt syg ligesom min eksmand, der jo fik en blodprop i hjertet. Jeg ville ikke være sammen med en mand, der gik på pension og så ikke vidste, hvad han skulle med sit liv. Det havde jeg oplevet med min eksmand, og derfor har jeg talt med Jens om det. Jens arbejdede før som skoleleder, og i dag

holder han sig i gang ved at arbejde som frivillig i en kajakbutik et par dage om ugen. Det passer os begge fint, siger Kristina.

Respekt for kloge kvinder

Jens har børn, der er på Kristinas alder. De har accepteret hende fra starten og opfatter hende som en slags veninde. Parrets venner har ikke gjort noget problem ud af aldersforskellen. Det mener Kristina blandt andet skyldes, at de begge har venner i forskellige aldre. Dog har Kristina oplevet, at folk, der ikke kender hende, har virket fordommende. Især når Kristina var med manden til forretningsmiddage, dengang hun var gift, kunne hun tydeligt mærke det.

– Jeg fik ofte en fornemmelse af, at folk tænkte, at min eksmand

”

Jeg fik ofte en fornemmelse af, at folk tænkte, at han nok havde valgt mig, fordi jeg var ung, dum og pæn

nok havde valgt mig, fordi jeg var ung, dum og pæn. De virkede, som om de tvivlede på, om jeg var klog nok, til at de kunne snakke med mig. Jeg oplever det fortsat sådan med Jens en gang imellem, når vi er ude blandt fremmede, men det går over, når de lærer mig at kende, fortæller Kristina.

Fordi der er så stor aldersforskel, gav Kristinas store selvstændighed gnidninger i starten af deres forhold:

– Jeg er anderledes end hans eks-kone, fordi jeg er meget selvstændig. Vi har derfor måttet finde ud af, hvad vi forventer af hinanden, for eksempel i forhold til rengøring og madlavning. Han er dog god til at gøre ting hyggelige, så de ikke opleves som pligter. Jeg har for eksempel lært, at det kan være hyggeligt at gøre rent sammen, ler Kristina.

En fordel ved, at Jens er så meget ældre, er ifølge Kristina, at han er mere rolig og tålmodig, end han efter eget udsagn var tidligere i livet. Hun har desuden oplevet, at ældre mænd ikke er skræmt af, at hun er intelligent og har flere uddannelser.

– Jeg har mødt en del mænd på min egen alder, der ikke bryder sig om, at jeg er veluddannet. De forsøger ofte at dominere i samtaler. Både min eksmand og Jens er meget kloge og har respekt for, at jeg også er klog. De har desuden, blandt andet i kraft af deres alder, en masse viden, som jeg ikke har. Når mænd kommer over en vis alder, har de en ro i sig selv. De hviler i deres egen intelligens, siger Kristina.

Kristina og Jens har talt om, hvordan de kan sikre hinanden, hvis en af dem dør. De har også talt om, hvad de gør, hvis Jens for eksempel bliver dement eller er nødt til at komme på plejehjem en dag.

– Vi er enige i, at vi skal tale om det åbent med hinanden, hvis det sker. Når det er sagt, så kan vi jo også blive syge eller komme galt af sted i en yngre alder. Men vi er nok mere bevidste om det, end vi ville have været, hvis vi begge var i min alder. Vi har valgt at nyde hver eneste dag sammen, mens vi har hinanden, for andet kan vi ikke gøre.

Jens har børn, der er på Kristinas alder. De har accepteret hende fra starten.

Rikke er 47 år, og René er 35 år – aldersforskellen 12 år.

HAN VAR SVÆR AT SIGE NEJ TIL

Rikke Sort Buchtrup var 34 år, da hun forelskede sig i René på 22 år. De mødte hinanden på en institution, hvor Rikke var vikar som pædagog i en kort periode, og hvor han også arbejdede. Rikke var netop kommet igennem en skilsmisse efter at have mistet et barn.

– Det var en lang tung periode, og så mødte jeg en ung sprudlende fyr, der var glad og interesseret i mig. Jeg havde brug for at finde mig selv, så jeg var ikke interesseret i at få en mand ind i min hverdag. Jeg tænkte, at han var meget ung og ikke et partnerpotentiale. Men han kom med en opmærksomhed, som var svær at sige nej til, og alt begyndte at blomstre, fortæller Rikke, 47 år.

I første omgang syntes Rikkes venner, at det var dejligt, at der kom glæde ind i hendes liv, men så begyndte de at komme med kommentarer.

– De fniste og kunne ikke helt forstå mig – hvordan kunne jeg have ham som ligeværdig partner, når han var så ung og uerfaren? Jeg tænkte ikke så meget over aldersforskellen, bortset fra i perioder, hvor

han opførte sig som andre unge uden at tænke over sin måde at bruge penge på og konsekvenserne af sine handlinger. Så kunne jeg føle mig moragtig. Det fyldte dog ikke så meget, fordi vi levede hver for sig i mange år, fortæller Rikke.

Efter nogle år flyttede René ind og blev en fast del af hverdagen med Rikkes to børn. Der blev ikke stillet spørgsmål ved aldersforskellen af vennerne længere. Rikkes familie har aldrig kommenteret aldersforskellen. Men når Rikke og hendes mand møder nye mennesker sammen, bliver folk tavse og ser ud til at undre sig.

– Jeg fornemmer, at de lægger mærke til, at der er en aldersforskell. Dog hjælper det lidt, at min mand har fået fuldskæg, så han ikke ser helt så ung ud længere. Folk synes, det er spændende, at vi har holdt ud så længe.

Blev for tidligt voksen

– Min mand har været med til at trække min alder lidt ned, fordi han har styr på alt

det nye inden for eksempel musik og film. Nu hvor mine børn er teenagere, er han et bindeled, så der ikke er det store spring fra mine børn til mig, fordi jeg kan følge med. Det er en stor fordel, siger Rikke.

Rikke blev hurtigt voksen, fordi hun var nødt til at tage ansvar tidligt i sit barndomshjem. Derfor mener hun selv, at hun har haft brug for også at kunne opføre sig lidt som en teenager i voksen alder, og det har hun kunnet med sin yngre kæreste.

– Jeg har altid været god til at klare mig selv og har ikke brug for en mand til at tjene penge og hænge hylder op. Men jeg har haft brug for en mand, der kunne sparke lidt glød ind og

have kæmpe arme til at omfavne det lidt rodete menneske, som jeg er. Og det kan René, siger Rikke.

Afhængigt af konteksten kan Rikke føle sig både yngre og ældre. Når hun møder nye mennesker på sin mands alder, kan hun føle sig tudsegammel. ▶

”
Det hjælper lidt, at min mand har fået fuldskæg, så han ikke ser helt så ung ud længere

– Renés jævnaldrende ven har en kæreste, der ikke er så meget ældre end min ældste datter, og sammen med dem kan jeg godt føle mig gammel. Det kan give lidt udfordringer at finde noget at snakke om, men det handler nok mere om interesser end alder, siger Rikke.

Føler sig yngre

Aldersforskellen har betydet langt mindre, efter at parret fik en fælles datter. I dag er Rikkens ældste barn 23 år og er flyttet hjemmefra. Af hjemmeboende børn har de Rikkens datter på 18 og deres fælles datter på snart seks år.

– Det har gjort noget godt, at vi fik et barn sammen på samme tid som hans venner. Jeg var 40 år, da jeg blev mor. Min moster fik også en efternøler, da hun var 40 år.

Når Rikke møder jævnaldrende, kan hun en gang imellem tænke, at de ser lidt trætte og gamle ud, og at hun selv føler sig yngre – også selv om hun ikke gør sig umage for at se yngre ud. Kvinderne i Rikkens familie bliver gamle og er sprudlende i høj alder. Rikkens mormor på 88 år fik for kort tid siden en ny kæreste.

– Jeg satser på, at jeg bliver gammel ligesom de andre kvinder i min familie. Min mand siger, at så kommer vi til at følges hele vejen. Indimellem dukker der dog en alderskrise op, for min hud er ikke så stram længere. Men min mand siger, at det ikke betyder noget, at jeg bliver ældre. Jeg stoler på, at det er sandt. Han har først lært min krop at kende, efter at den var præget af børnefødsler, og det har han været tilfreds med.

Rikke og René er begge pædagoger, og mest i kraft af Rikkens tidligere ægteskab og mangel på kommunikation ved de begge, at de skal tale om tingene, så de har også talt om, hvad aldersforskellen vil betyde fremover, og de mener ikke, at den vil få så stor betydning.

– Man skal ikke være så forskrækket over aldersforskelle, det betyder ikke så meget. Måske har vi bare været heldige, men vi har generelt set ikke oplevet, at det har været et stort problem, siger Rikke.

LAD DIG IKKE PÅVIRKE AF OMVERDENS SYN PÅ JER

Hvorfor vi tiltrækkes af en, der er meget yngre eller ældre end os selv, har parterapeut Anne-Dorthe Davidsen et bud på:

– Vi søger en, vi kan spejle os i, og vi går ubevidst efter en partner, der kan hjælpe os med at udvikle de sider af os selv, vi har brug for at få udviklet. Så når vi bliver tiltrukket af et andet menneske, har det typisk intet med alder at gøre. Det er personen, vi falder for. Ofte ved vi ikke engang, hvor gammel vedkommende er, for det kan være svært at bedømme, siger Anne-Dorthe Davidsen.

Nogle gange forelsker vi os i en, der har en yngre energi end os selv, for eksempel hvis vi selv føler os et sted i livet, hvor det føles kedeligt eller tungt. Eller vi kan falde for en, der udstråler ro og giver os den tryghed, vi savner. Igen behøver det ikke at handle om alder. Vi er forskellige som mennesker – man kan være en gammel sjæl i en ung krop og omvendt. Det kommer meget an på gener, opvækst og liv-

serfaringer, hvor gamle vi virker i forhold til biologisk alder.

Anne-Dorthe Davidsen mener, at det er en usand myte, når kvinder, der forelsker sig i langt ældre mænd, gør det, fordi de har et "faderkompleks".

– Måske søger du en, der repræsenterer det, du har manglet hos din far, men det kan sagtens være en mand på samme alder, der præsenterer det, du savner. Så der er ikke hold i, at man vælger en ældre mand som en slags fadererstatning.

Udfordringer med venner

Hvis der er stor aldersforskelle i et parforhold, har man haft en meget forskellig barndom og har gået op i forskellige ting, herunder musik og film. Man kan desuden have forskellige forestillinger om, hvordan livet skal forme sig. Måske er man uenige om, hvordan man skal omgås venner – om man skal ses parvis eller alene med sine venner.

– Der er nok en tendens til, at man foretrækker at ses parvis, hvis man er ældst, mens de yngre er

– Vi søger en, vi kan spejle os i, siger parterapeut Anne-Dorthe Davidsen.

vokset op til større selvstændighed og foretrækker også at ses alene med egne venner. Hvis den ældste for eksempel har en fasttømret jævnaldrende vennekreds, kan det være vigtigt at holde fast i sine egne venner i tillæg. Måske taler den ældstes venner meget om pensionistlivet, mens man selv har udsigt til at være erhvervsaktiv mange år fremover. Aldersforskellen gør, at det er vigtigt, at begge er nysgerrige og uden fordomme, så den yngste for eksempel ikke tænker, at den ældstes venner er kedelige, siger Anne-Dorthe Davidsen.

Mange par med aldersforskel oplever, at den ikke betyder noget, når man er alene sammen, men at det

kan være problematisk, så snart man besøger hinandens verdener.

– Lad dig ikke påvirke af omverdens syn på jeres aldersforskel. Følg din egen intuition, og mærk, om det føles rigtigt for dig at være i parforholdet, siger Anne-Dorthe Davidsen.

Samlivet kan ændre sig

Man skal indstille sig på, at samlivet kan blive anderledes, end hvis man havde valgt en jævnaldrende partner. Selv om vi alle kan blive ramt af alvorlig sygdom, stiger risikoen for at få udfordringer med helbredet med alderen. Så man kan risikere at få et andet liv, end man havde tænkt sig. Man kan få

”

Giv plads til, at den ældste kan have et mere tilbagetrukket liv, hvis det ønskes. Det vigtigste er, at man taler om det

en servicefunktion, hvor man skal sørge for at overholde lægeaftaler eller må køre den ældste, der ikke længere kan køre bil.

Med tiden kan der komme en ubalance ind, også selv om den ældste ikke oplever et svækket helbred. Den yngste er måske meget aktiv, mens den ældste føler sig hægtet af og har dårlig samvittighed over ikke at kunne det, vedkommende gerne vil. Ubalancen kan især vise sig, når den ældste kommer godt op i 70'erne.

– Giv plads til, at den ældste kan have et mere tilbagetrukket liv, hvis det ønskes. Det vigtigste er, at man taler om det og indretter sig efter det. Ellers kan det blive problematisk.

Anne-Dorthe Davidsen mener, at det kræver noget ekstra af den ældste at holde sig i gang. Man kan ikke tillade sig at falde meget af på den, når man har en meget yngre partner.

– Mange, der går på pension, bliver meget afslappede i deres påklædning og går for eksempel rundt i havetøj dagen lang. Man gør sig kun umage med påklædning, når man går uden for hjemmet. Men det er vigtigt, at man også gør noget ud af sit udseende derhjemme for at holde spændingen i parforholdet, og det kan være sværere, hvis der er en stor aldersforskel, siger Anne-Dorthe Davidsen.

Som kvinde og den ældste i forholdet kan man ofte ikke lade være med at spekulere på, om man kan blive ved med at være attraktiv i mandens øjne. Det gælder især, hvis man selv går på pension, og manden stadig arbejder, hvor man så tænker på, om han synes, kollegerne på jobbet er mere interessante.

Den yngste kan blive bange for at miste den, der er ældst. Nogle gange går den ældste meget op i, at den yngste er sikret økonomisk, når vedkommende går bort.

– Det kan hos nogle par være belastende, hvis man taler meget om, hvad der skal ske, når den ene går bort. Man skal selvfølgelig forholde sig til det, men det må ikke fylde for meget. Det vigtigste er at følge sit hjerte og leve i nuet. Man skal huske at pleje forholdet og have det godt med det, som er, mens det er, siger Anne-Dorthe Davidsen. ■